

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์มีการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะต่างๆ เช่น การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ ของสมาชิกในสังคมที่ตนเองดำรงอยู่ ครอบครัว เป็นสถาบันแรกที่มนุษย์รู้จักเข้ากลุ่ม จากนั้นก็ขยายออกไปเป็นกลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มญาติ กลุ่มเพื่อน ทำงาน และชุมชนใกล้เคียงหรือกลุ่มอาชีพเดียวกันมนุษย์ต้องการมีพรรคพวกเพื่อนฝูง ต้องการ ความรัก การยอมรับความก้าวหน้า ความมีชื่อเสียง มนุษย์ต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมสัมพันธ์ กันเป็นสังคม และร่วมมือร่วมแรงในการทำงาน เพื่อนำพลังของบุคคลมาเสริมเป็นแรงกลุ่มใน การดำเนินกิจกรรม ต่างๆ^๑ ในชนบทสังคมไทยได้มีประเพณีที่สื่อให้เห็นถึงคุณค่าของการรวมตัวเพื่อ ช่วยเหลือกัน และปฏิบัติสืบทอดมาหลายชั่วอายุคน^๒ คนเป็นทรัพยากรอันสูงค่าของสังคมและเป็นส่วนประกอบที่ สำคัญของสังคม สังคมจะอยู่รอด เสื่อมสลายหรือเจริญรุ่งเรืองขึ้นนั้นก็อยู่กับคนและคุณภาพของคน ในสังคมเป็น สำคัญ การพัฒนาคนเพื่อมุ่งให้คนมีคุณภาพนั้นหมายความว่าความถึงคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา^๓ เพื่อให้คุณภาพที่จะปรับใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและ ตนเอง ความสามารถที่จะพัฒนาตัวเองได้ตามขีดความสามารถทางร่างกายของตน หากโอกาสอำนวย และมีผู้คอยชี้แนะที่ถูกทางอีกทั้งมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่เป็นสัตว์แห่งการเรียนรู้(Learning Animal) สามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด มีศักยภาพในการเรียนรู้ที่สูงกว่าสัตว์โลกชนิดอื่นๆ สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองและสังคมให้มีความสุขการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต ของมนุษย์ การพัฒนามนุษย์และชุมชนเพราะการเรียนรู้ทำให้บุคคลเกิดความรู้ความเข้าใจ เพิ่มพูน ทักษะความสามารถในด้านต่างๆ^๔

^๑เบญญา อ่อนท้วม, *กลวิธีในการทำงานเป็นกลุ่ม*, (เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยพายัพ, ๒๕๓๑), หน้า (๑).

^๒ทรัพย์ สิมะวงศ์, “ลักษณะการรวมตัวของผู้สูงอายุในชุมชนชานเมืองเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖),

^๓อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง, *การพัฒนา บุคคล กลุ่มและชุมชน*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๓๕.

^๔ยวิวัฒน์ วุฒิเมธี, “ปรัชญาการพัฒนาชุมชน”, *วารสารพัฒนาชุมชน*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บางกอกบล็อก, ๒๕๓๔), หน้า ๑๓ - ๑๔ .

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถของบุคคลจำเป็นต้องอาศัยวิธีการรวมกลุ่มให้เป็นพลังที่เข้มแข็ง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของคนในชุมชน ความสำเร็จนั้นจะขึ้นอยู่กับกิจกรรมกลุ่ม และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มว่าสามารถพัฒนาตนเองได้มากน้อยแค่ไหนและมีการให้บุคคลนั้นเป็นคน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ตัดสินใจด้วยเหตุผล สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพการส่งเสริมการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน^๖

จะเห็นได้จากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เริ่มขึ้นในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคมต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกภาคส่วนของสังคม ประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงได้รับการหยิบยก ขึ้นมากล่าวถึงเป็นอันมาก ในฐานะที่เป็นทางเลือกที่สำคัญของการพัฒนา เน้นกระบวนการพัฒนา ที่คนเป็นศูนย์กลางตามหลักปรัชญาของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๘ โดยการเพิ่มศักยภาพของคนและ ชุมชนให้เข้มแข็ง มีความพร้อมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ความเข้มแข็งของชุมชนจึงเป็น ฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงการสร้างกระบวนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต จากฉบับที่ ๘ ต่อเนื่องมาถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ และฉบับที่ ๑๐ มีนโยบายที่มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการดำเนินงานเมืองนำอยู่ โดยทุกภาคส่วนใน สังคมมีส่วนร่วมพัฒนาแบบองค์รวม ส่งเสริมพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง ทำให้ประชาชนมี ความพยายามที่จะพัฒนาและปรับปรุงชุมชนของตนเองในหลายประการ เช่น การปรับปรุง สิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้น มีการระดมทรัพยากร ทุนทางสังคมในรูปแบบ ของการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาชุมชนทั้งทางด้านสภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมและสังคม เป็นการสร้างพลังความร่วมมือพัฒนาให้ เกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิมของชุมชน ผ่านความหลากหลายของการดำรงชีวิตที่ประสานกลมกลืนก่อเกิดเป็นกระบวนการต่างๆเชื่อมโยงกัน จนเป็นพลังอันเข้มแข็งของชุมชน เกิดการสร้างคุณค่าใหม่ มีความเชื่อมั่นในกลุ่มและสะท้อนออกมาเป็นพลังของการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนา

^๕สนธยา พลศรี, เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน, พิมพ์ครั้งที่๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๐), หน้า (๑).

^๖สุภาภรณ์ อุ่นเมตราชิต, การพัฒนาชุมชนโดยวิธีการศึกษานอกโรงเรียน, (ภาควิชาพัฒนาชุมชน : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๖), หน้า ๗๙.

การเปลี่ยนแปลงอันจะก่อให้เกิดผลดีในอนาคตและมีความเชื่อมั่นว่าชุมชนจะพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ขึ้นได้ในลักษณะของการรักษาความสะอาดด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมไปถึงมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง มีระบบนิเวศที่ยึดโยงการอยู่ร่วมกันระหว่างพืชและสัตว์อย่างสมดุล มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ไม่เอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างกว้างขวาง มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพอนามัยและการกินดีอยู่ดี ซึ่งตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานเช่น อาหาร น้ำ ที่พักอาศัย รายได้ ความปลอดภัยมีชีวิตชีวา มีนวัตกรรมอยู่เสมอ โดยเชื่อมโยงกันทางวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมอันสวยงาม มีอัตราการเจ็บป่วยต่ำ มีการให้บริการดูแลความเจ็บป่วยที่เหมาะสมสำหรับสมาชิกชุมชนทุกคน รวมไปถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ในรูปแบบการดำเนินงานที่สามารถขับเคลื่อนกระบวนการให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมที่มีอยู่ดั้งเดิมในชุมชนและทุนทางสังคมใหม่การผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีพื้นที่ในความรับผิดชอบจำนวน ๑๖ หมู่บ้าน มีภาระหน้าที่รับผิดชอบประชาชนในพื้นที่ จึงทำให้มีแผนและโครงการในการดำเนินงานต่างๆ อยู่มาก ในการดำเนินการบริหารงานที่ผ่านมาได้พบปัญหาต่างๆ เช่น

ปัญหายาเสพติด ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการขาดแคลนที่พักอาศัยและที่ทำกิน ปัญหาการใช้สารเคมีทางการเกษตร ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมมีการร้องเรียนมากในโครงการต่างๆ ขาดการส่งเสริมในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิดชูสมบัติและสิ่งที่เป็นจุดเด่นที่มีในท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จัก เผยแพร่ให้คนทั่วไปได้รู้ เช่น พระโกฏิ ศิลาจารึก ขาดการส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมศรีโคตรบูรอันสง่างามให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป ข้าราชการย้ายบ่อยทำให้ระบบการทำงานของสำนักงานไม่ต่อเนื่องและเกิดล่าช้าหน่วยงานของรัฐมีการวางแผนจากส่วนบนหรือจากตัวบุคคลเท่านั้นประชาชนมีส่วนร่วมน้อยการพัฒนาเน้นด้านวัตถุเป็นส่วนใหญ่ ขาดการเน้นพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมชาววิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า อีกทั้งกระบวนการเรียนรู้แก่ชุมชนยังน้อยการทำงานด้านการเมืองขาดเอกภาพ ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงาน ชุมชนยังทำการเกษตรและการผลิตแบบดั้งเดิมขาดการวางแผนการตลาดประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นสนใจด้านการเมืองน้อย เนื่องจากว่ายังต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวการประสานในการปฏิบัติงานของส่วนราชการกับประชาชนในตำบลยังมีน้อย

เมื่อกลไกที่สำคัญในการพัฒนาชนบทที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม เพื่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลก็จะสามารถแก้ไขปัญหา

และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับตำบลได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่น และศรัทธาในองค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าการดูแลบำบัดทุกข์บำรุงสุข แก่พี่น้องประชาชนในท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็งมุ่งการกระจายอำนาจ ปรากฏจากการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี อันจะเป็นแนวทางแก้ไขปัญหามาปรับใช้เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติราชการยุคใหม่จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง และเพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการดำเนินงานเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน สังคม และประชาชนต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนมโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจำแนกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

- ๑.๑ ด้านการร่วมคิด
- ๑.๒ ด้านการร่วมดำเนินการ
- ๑.๓ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์
- ๑.๔ ด้านการประเมินผล

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น ๗, ๕๑๔ คน^๗

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ ๑. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ เพศ

๑.๒ อายุ

๑.๓ อาชีพ

๑.๔ วุฒิมัธยมศึกษา

๑.๕ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตัวแปรที่ ๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ๔ ด้าน

๒.๑ ด้านการร่วมคิด

๒.๒ ด้านการร่วมดำเนินการ

๒.๓ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

๒.๔ ด้านการร่วมประเมินผล

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคือองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างหรือไม่

^๗ องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง, แผนพัฒนา ๓ ปี องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๗), (อัดสำเนา).

๑.๔.๓ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม มีอะไรบ้าง

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่งที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่งที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่งที่มีอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่งที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่งที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ในด้านการร่วมคิดร่วมดำเนินการร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผล

การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิด หมายถึง การที่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่งได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น เช่น งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลภาษีที่จัดเก็บได้ภายในท้องถิ่นทรัพยากรที่มีอยู่ตามธรรมชาติตลอดจนการใช้บุคลากรในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าต่อท้องถิ่นให้มากที่สุด

การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมดำเนินการตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ทั้งโดยตรงและทางอ้อมจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีการศึกษาได้เพิ่มพูนวิสัยทัศน์และแนวคิดเชิงรุกได้รับการศึกษาอบรม

ดูงานได้รับคำตอบแทนหรือได้รับคำชมเชยเมื่อทำงานสำเร็จตามแผนงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น

การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นได้ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ประชาชน หมายถึง ประชาชนทุกคนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล พระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ถึง ๖๑ ปีขึ้นไป เพศชายและเพศหญิง มีอาชีพและวุฒิการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นหน่วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ชุมชน หมายถึง ชุมชนในตำบลพระกลางทุ่งมี ๑๖ชุมชน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านพระกลางทุ่ง หมู่ที่ ๒ บ้านพระกลางท่า หมู่ที่ ๓ บ้านบุงฮี หมู่ที่ ๔ บ้านหลักศิลาเหนือ หมู่ที่ ๕ บ้านธาตุน้อย หมู่ที่ ๖ บ้านนาทาม หมู่ที่ ๗ บ้านโพนแพง หมู่ที่ ๘ บ้านหนองกุดแคน หมู่ที่ ๙ บ้านเหล่าน้อย หมู่ที่ ๑๐ บ้านหลักศิลาใต้ หมู่ที่ ๑๑ บ้านศรีบุญเรือง หมู่ที่ ๑๒ บ้านหลักศิลาทุ่ง หมู่ที่ ๑๓ บ้านพระกลางใต้ หมู่ที่ ๑๔ บ้านเหล่ากตลาล หมู่ที่ ๑๕ บ้านหนองกุดแคนเหนือ หมู่ที่ ๑๖ บ้านศิลามงคล

ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต่างๆของเมืองหรือชนบทมีการร่วมตัวกันเป็น องค์การชุมชน โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ

การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของชุมชน โดยคนในชุมชน เพื่อคนในชุมชน ด้วยการร่วมกลุ่มกัน ประสานงานกันระหว่างกลุ่มเพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในการดำเนินงานในชุมชน โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่จะพัฒนาศักยภาพ ของชุมชนให้สามารถยืนหยัด ปรับตัว ต่อสู้กับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม